

Innehåll

Förord.....	9
Om en Soul Brother, av Einar Heckscher	11
Intro	23
En barndom	24
En ungdom	32
Publicerad och internerad	43
”Verkligt kär”	51
Buk gifter sig	56
”. . . han är död död död, tack gud”	60
Far och ryktbar undergroundförfattare	65
Snuskgubbens spalt.....	78
Författare på heltid	89
En byst av Bukowski	97
”En riktig karl har stark sås”	114
En cocktailservitris	118
Kvinna ”av klass”	123
Tillbaka i Europa	128
Det galna Hollywood.....	137
Med döden i sin vänstra byxficka	150
Personregister	164
Källor	169
Bibliografi.....	171

Förord

”Ibland kommer orden ut som blod, ibland som vin”, sa Bukowski om sitt skrivande. 1980 läste jag en recension i Göteborgs-Posten. Den handlade om *En snuskgubbes anteckningar* av Charles Bukowski. Jag inhandlade boken, läste och upptäckte en lysande berättare fylld av humor och smärta. Under 20 år har jag slagit följe med Bukowskis författarskap och nu dristat mig att skriva om hans liv. Jag anser Bukowski vara en arbetarförfattare, skildrare av arbetarnas och trasproletärernas levnadsvillkor, från deras eget perspektiv. Bukowski jobbade själv i ”okvalificerade” yrken fram till 50 års ålder. Så han visste vad han talade om. Min bok är en hyllning till honom och berättar om hans liv, från det att han föds 1920 i Andernach, Tyskland, tills han begravs i San Pedro, Californien 1994.

RONNIE HAAG
Enske, december 2003

Ronnie Haag är född 1957. Uppväxt i byn Här-ryda, Västergötland. Flyttade till Göteborg och bodde där under sex år. Sedan 1981 och framåt, bosatt i Stockholm.

Yrkesliv: hamnarbetare, nattportier, grovarbetare, hantlangare, flyttkarl, industrimålare, barnskötare, ungdomsledare, kyrkogårdsarbetare och biblioteksassistent.

Intro

Året är 1970. Författaren Charles Bukowskis berömmelse ökar stadigt hela tiden: från att vara undergroundlegend är han på väg att få ett större publikt genombrott.

Han har slutat sitt arbete på postverket och för det mesta sitter han och skriver och dricker vin och öl i sin lägenhet på De Longpre Avenue. När han inte skriver, skapar han sina originella teckningar och målningar, eller besöker galoppbanan. Då och då ställer författaren och hans vänner till med fest på De Longpre. Fester som ibland urartar till vilda, galna fylleslag, och grannarna ringer till polisen.

Under en av dessa vilda nätter stormar Los Angeles-polisen in i författarens lägenhet med dragna vapen. Snutarna skriker, knuffar och stöter med gevärspiporna mot gästerna. Buk sitter i sin skitiga soffa, klädd i undertröja och kalsonger, med ett gevär riktat mot sig. Han börjar käfta med snutarna, säger att dom kan dra åt helvete. Befälet för polisstyrkan tar till orda och får ut med hotelser mot Bukowski: ”Om du inte . . .”. Proletärförfattaren avbryter honom med att säga: ”Vissa människor anser att jag är odödlig.”

En barndom

I slottet Versailles undertecknades den tjugooåttonde juni 1919 fredsfördraget mellan Tyskland och ententemakterna (England, Frankrike, Ryssland). Tyskland tvingades avträda flera landområden och lämna ifrån sig sina kolonier. Enligt fredsvillkoren skulle västra Rhenstranden hållas ockuperad av dom allierade i femton år och Tyskland skulle erlägga krigsskadestånd. Svälten härjade i Tyskland. Och dom allierade fortsatte att blockera hamnarna långt efter att striderna upphört. I vissa områden dog fyrtio procent av dom nyfödda barnen inom en månad. Den elfte augusti 1919 tillkom den nya författningen i Weimar. Tyskland blev en förbundsrepublik. I december gjorde matroserna i Kiel myteri. Myteristerna skaffade sig kontroll över hela kustområdet och över städerna Lübeck, Hamburg, Bremen och Wilhelmshagen. Röda fanor vajade. I Berlin gjorde spartakisterna (socialdemokraternas vänsterflygel, som bildade Tyska kommunistpartiet) uppror. Resningen slogs ned och arbetarledarna Rosa Luxemburg och Karl Liebknecht mördades.

Weimarrepubliken: fattigdom, dekadens och kreativitet. Revanschism och galopperande inflation. Röda arbetare och bruna nazister. Revolutionära

konstnärer och författare. Reaktionära konstnärer och författare. Hat och blod. Weimarrepubliken: polariserad, mytologiserad.

Den sextonde augusti 1920 krystade sömmerskan Katharina Fett fram ett gossebarn i Andernach (en liten stad som ligger vid floden Rhen mellan Köln och Frankfurt). Sonen döptes till Heinrich Karl Bukowski i den katolska katedralen. Fader till barnet var Henry Charles Bukowski, furir i USA:s ockupationsarmé.

Fadern skaffade sig arbete i byggbranschen och i två år bodde familjen i Andernach.

Det första jag minns är att jag befinner mig under någonting. Det var ett bord, jag såg ett bordsben, jag såg benen på folk, och en bit av bordsduken som hängde ner. Det var mörkt där nere, jag tyckte om att vara där. Det måste ha varit i Tyskland. Jag bör ha varit mellan ett och två år gammal. Det var 1922.

ur *Min oskuld och Pearl Harbor*

Därefter bosatte sig familjen i utkanten av Koblenz. 1923 drabbades Weimarrepubliken av en mardrömslik inflation. Henry och Katharina beslutade sig för att resa till USA. I april samma år avseglade familjen från Bremerhaven.

Familjen Bukowski anlände till ett USA som i och med tjugotalet just tagit steget in i den moderna amerikanska livsformen: massproduktion. Fordism (efter den nordamerikanska massproduktionens fader, Henry Ford, 1863–1947, skapade Ford Motor Co.) och Taylorism.

Taylorismen handlade om att företagsledningen in

i minsta detalj skulle ta reda på hur arbetsprocessen i fabriken gick till och sedan skulle den ”undervisa” varje arbetare i den effektivaste arbetsmetoderna och därefter mäta hans/hennes produktion med exakta mått, samt införa prestationslön. Under 1920-talet skedde en enorm ökning av produktionen, som exempel kan nämnas att den årliga produktionen av bilar ökade från fyra tusen runt 1900 till över fyra miljoner i slutet av 1920-talet.

”Skräcken för de röda” (i seklets början hade de bekämpats med rent våld) minskade, i och med högkonjunkturen och på grund av att fackföreningar infiltrerades och korrumpierades. Den stora strejkvågorna som skakat landet – senast 1919 då 3 500 strejker inträffade ebbade ut.

Henry, Katharina och ”lille Heinrich” slog sig ner i Kalifornien där fadern var född och uppväxt. Henry hade tre syskon: systern Eleanor, som han inte tyckte om, och inte heller gillade han sina två bröder John och Ben, som var alkoholister och slarvrar (bägge döda i förtid).

Charles Bukowskis farfar Leonard hade lyckats i byggboomen, men han hade börjat dricka och flyttat (men inte skiljt sig) från farmor Emilie. Hon var bosatt i Pasadena och hon var strängt troende baptist. Bukowski beskriver i en dikt att hon ansåg att djävulen bodde i ”lille Heinrich” och även i hennes make. Om sin farfar skrev Bukowski:

Vi satte oss i T-Forden och körde iväg för att hälsa på min farfar Leonard. När vi kom fram och stannade stod han på verandan till sitt hus. Han var gammal men stod mycket rak. Han hade varit arméofficer i Tyskland och hade kommit till

Amerika när han fått höra att gatorna var belagda med guld. Det var de inte, så han blev chef för en byggfirma . . . Han höll ut handen. När jag kom närmare kände jag att hans andedräkt stank. Den var mycket stark men han var den vackraste man jag någonsin sett och jag var inte rädd.

ur *Min oskuld och Pearl Harbor*

1924 flyttade familjen Bukowski till ett mindre hus i Los Angeles igen, nära downtown. Efter tre år flyttade dom igen, den här gången till en liten bungalow på Virginia Road.

Henry blev anställd av Los Angeles Creamery Company; med häst och vagn körde han ut mjölk, keso, kärnmjölk, smör och apelsinjuice.

Henry och Kate, (modern hade amerikaniserat sitt namn vid ankomsten till USA och även lille Heinrich, han var nu lille Henry), förbjöd Bukowski att leka med andra barn. ”Det är dåliga barn, deras föräldrar är fattiga”, sa fadern till sin son.

Dom andra barnen i kvarteret gjorde narr av Bukowski, kallade honom Heine och flinade åt hans mammas tyska brytning.

När Bukowski tyckte att det blev för tråkigt att vara på sitt rum gick han ut på bakgården där han knallade omkring och dagdrömde om att han var baseballstjärna. En dag när han stod där och drömde kom grannflickan (som han tyckte var en av de trevligaste och sötaste i skolan) fram till staketet och frågade honom varför han inte lekte med dom andra pojkarna. Hon frågade honom också om han ville se hennes trosor. Visst ville han det, och proceduren upprepade sig sedan en tid varje eftermiddag.

I skolan (Virginia Road Elementary) förekom

mycket mobbning och våld. Varje eftermiddag brukade det vara slagsmål mellan två av de äldre pojkar. Större och starkare pojkar förtryckte och plågade yngre och svagare. En dag när Henry Chinaski (Charles Bukowskis alter ego i sina självbiografiska romaner) var på toaletten blev han vittne till hur en större pojke körde ner en mindre pojkes ansikte i vattensprutan. När den mindre pojken lyfte på huvudet hade flera tänder slagits av och blod rann ur hans mun.

En annan dag när Henry junior och en avvikande och mobbad skolkompis (ofta sökte sig sådana pojkar till Bukowski) var på väg hem från skolan blev de förföljda av en grupp pojkar.

"Hörru din skitbyxa!" skrek en av dom.

"Är det din morsa som får dej att skita i byxorna?"

"Hörru ditt får, du går inåt med dina tår!"

"Vindögda Ville! Nu ska du dö!"

ur *Min oskuld och Pearl Harbor*

Sedan omringade dom Henry junior och David och slängde ner David på marken.

Han reste sig. Dom slängde ner honom igen. Gnuggade honom i ansiktet med gräs, och den största grabben sa till honom att han var en morsgris och att han skulle försvinna från deras skola. Sedan klappade han till David i magen. David vek sig dubbel och blev knäad i ansiktet. Han föll omkull. Blödde näsblod. Sedan ställde sig gänget runt Henry junior och sa till honom att nu skulle han också få sig en omgång. Henry junior vände sig runt hela tiden, "fullproppad med skit och lugn på samma gång". Henry junior

förstod inte varför dom höll på så där. En lång stund cirkulerade pojkarna runt honom och skrek saker han inte uppfattade. Till slut drog dom därifrån.

Första gången den sadistiske fadern slog Bukowski var därför att han skickats hem med en anmärkning för slagsmål. Henry junior hade blivit träffad av en boll i bakhuvudet när han som vanligt stod bredvid fotbollsplanen eftersom han inte fick vara med. Henry junior slog ner grabben som kastat bollen och just efter kom en lärare förbi och Henry junior blev förd i örat till rektorn. Rektorn klämde hans hand så hårt att Henry junior såg röda stjärnor flimra förbi. Han fick ett brev med sig hem. När Charles Bukowskis pappa fick reda på innehållet i brevet vankades det stryk. Han beordrades ut i badrummet där han blev tillsagd att dra ner byxor och kalsonger. Fadern gav sig på honom med rakstrigeln.

Många bestraffningar skulle följa. Hans röv och baksidan av hans ben var ständigt fulla av strimmor och blåmärken. Bukowski var tvungen att sova på magen på grund av smärtorna. Henry senior slog också Kate. Och han bedrog henne. Vid ett tillfälle övergav han familjen och levde ett kort tag tillsammans med sin älskarinna.

Familjen flyttade igen. Den här gången till en bungalow på Longwood Avenue. Bukowski kallade senare huset för ”plågornas hus”.

Varje helg städade föräldrarna huset från golv till tak. Henry junior var från början befriad från att delta i sysslorna. Då passade Henry junior på att spela fotboll med dom andra pojkarna i kvarteret. Men en lördag ropade fadern på honom. Henry junior såg honom stå framför huset. Han såg arg ut. Bukowski

berättar: ”Jag kunde nästan känna hans ilska. Han stod alltid med ena foten en bit framskjuten, röd i ansiktet, och jag kunde se hans kalaskula röra sig upp och ner när han andades.” Fadern beordrade sonen att klippa gräset, vilket under vanliga omständigheter inte skulle ta så lång tid eftersom gräsmattorna inte var stora. Men Henry hade sin speciella syn på saken. Han sa till sin son: ”Först klipper du den söderut och norrut, sen klipper du den österut och västerut. Förstått?” Därefter skulle Henry junior klippa kanterna och sedan skulle han ta fram saxen och finputsas gräsmattan; plågoanden Henry ville inte se ett endaste grässtrå sticka upp. Därefter skulle sonen bevattna gräsmattan och sedan upprepa proceduren på baksidan. Henry junior slet hela eftermiddagen. Till slut kom fadern för att inspektera.

Sedan sa Henry senior till Henry junior att gå in i badrummet. Han sa till sin son att dra ner byxor och kalsonger. Sadisten Henry tog ner rakstrigeln och gick lös på sin son som ”en maskin”. ”Nästa gång”, sa han, ”vill jag inte se några strån.”

Det överdrivna arbetet med gräsmattorna och den därpå oundvikliga bestraffningen för att han ”misslyckades” med att göra jobbet på ”rätt sätt” blev rutin i Bukowskis barndom och han blev också bestraffad av många andra orsaker. Bukowskis skildring av sin fars brutalitet och sadism i *Min oskuld* och *Pearl Harbor* påminner i vissa stycken om Jan Guillous skildring av sin styvfars sadism i den utmärkta romanen *Ondskan*. En annan svensk roman som i genren förtryck av barn kan påminna om *Min oskuld* och *Pearl Harbor* är Anderz Harnings självbiografiska roman *Stålbadet*, men här är det en nazistisk styvmoder som begår övergrepp mot barnet. Harning blev

liksom Bukowski alkoholist och var också bullrig och uppkäftig mot makt och överhet. Ett tag skrev Anderz Harning liksom Bukowski i en porrtidning, svenska Hustler.

Bukowski straffades nästan dagligen. Efter flera år av brutal behandling, där modern förhöll sig passiv och inte visade medkänsla eller försvarade sin son, beslutade Bukowski sig för att inte ge fadern den njutning det uppenbarligen gav honom att höra sonen skrika ut sin smärta, och Henry junior kvävde skriken.

Redan i femte klass visade Bukowski prov på sin skrivartalang. En dag fick klassen en uppgift: president Herbert Hoover skulle besöka Los Angeles på lördagen, och lärarinnan ville att klassen skulle gå dit och lyssna på honom och sedan skriva en uppsats om vad de tyckte om hans tal. Bukowski som måste klippa gräsmattan kunde inte gå dit.

Men på söndagen tog han några papper och skrev som om han varit där. Han lämnade in uppsatsen på måndagen och på tisdagen sa lärarinnan till klassen att hon läst deras uppsatser, att hon själv varit där, och att hon förstått att flera i klassen varit förhindrade att gå dit, och för dom ville hon läsa upp uppsatsen av Henry Chinaski.

”Klassen blev otäckt tyst”, skriver Bukowski. ”Jag var den överlägset impopuläraste eleven i klassen. Det var som en kniv skar igenom allas hjärtan.” Efter lektionens slut bad lärarinnan Bukowski att stanna kvar. Och hon frågade honom om han varit där.

Bukowski svarade att han inte varit det och lärarinnan log och sa: ”Det gör historien desto märkligare.”